

værd at kjende, forinden man saaledes blander Alt i een Kasse. Naar man altsaa giver Staten fuldstændig Frihed over Alt, hvad der er henlagt til Præstefaldene ud over Tienden og omtrent to og en halv Lønde Hartkorn til hvert, kunde det maaskee vise sig, at der endda kunde være Embeder, som bleve for store, navnlig ved den store Tiende, der var henlagt til dem. Vi have, som sagt, ikke de fornødne Oplysninger i saa Henseende; men skulde ogsaa Saadant blive Tilfælde, saa bør det dog ikke føre til, at Tienden tages bort fra Sognet; men saa bør Sognet paa anden Maade nyde Godt deraf; det er til dets aandelige og især dets kirkelige Formaal, at Tienden er henlagt, og der er andre aandelige og kirkelige Formaal i et Sogn, end hvad der netop opfyldes af Præsten, saa at ogsaa i saa Fald vilde der vist kunne findes en god Anvendelse for dem i selve Sognet. Dernæst er der ogsaa en Side ved dette Forslag, som ikke kan Andet end paatrænge sig netop idag, da vi have den anden Sag paa Dagsordenen efter denne, om Menighedernes Deeltagelse i Valget af deres Præster. Det har allerede den ærede Minister gjort opmærksom paa, men det undrer mig, at den ærede sidste Taler ikke ogsaa har gjort opmærksom derpaa. Det forholder sig nemlig ikke, som han, da han indbragte den, ved en Forglemmelse udtalte, at denne Sag om Menighedernes Deeltagelse i Valget af deres Præster ikke før har ligget for her i Salen. Den har været meget udførlig behandlet her i to foregaaende Samlinger, nemlig den 10de og 11te, og i den 11te Samling blev et Forslag om at give Menighederne Deeltagelse i Valget af deres Præster standset, netop af den ærede sidste Taler, ved en Dagsorden, som gik ud paa, at saalænge, indtil Lønningspørgsmaalet var afgjort, burde der ikke røres ved dette Spørgsmaal. Der saae altsaa baade det ærede Medlem og Thingets Fleertal den nøie Forbindelse, som der er mellem disse to Sager. Det er jo dog klart, at det vilde være en forunderlig Modsatning, naar man i den ene Lov, som vi nu behandle, vilde gennemføre en fuldstændig Lønning af Præsterne som Statsembedsmænd, og at vi dernæst i den næste Lov vilde gennemføre et Valg af dem som fuldstændig com-

munale Embedsmænd. En saadan Modsatning kan umulig gaae i Længden, den vil nødvendigvis føre til, at der paa den ene eller anden Side maatte skee Forandring, og derfor forekommer det ogsaa mig, at vi af den Grund, naar vi forresten ønske, at Menighederne skulle faae en større Indflydelse paa Valget af deres Præster som dem, der mere ere Menighedernes end Statens Embedsmænd, saameget mindre skulle gaae til at tage bort fra Menighederne det af Lønningerne, der endnu minder om, at Præsterne væsentlig ere kommunale Embedsmænd. Jeg kunde derfor ønske, at disse forskjellige Sider af Sagen bleve noget mere oplyste, og at dette Lovforslag ogsaa blev sat i nærmere Forbindelse med det Forslag, der kommer efter det paa Dagsordenen. Jeg kunde endog ogsaa ønske, at de to Lovforslag bleve henvisne til det samme Udvalg, men jeg tør ikke vove at stille Forslag derom, før jeg har hørt, om Flere skulde være af samme Mening. Derfor kunde ogsaa tale den Omstændighed, at vi nu have en Minister, som synes villig til at forhandle den hele Sag med os og gaae ind i Detaillerne deraf, medens alle de foregaaende Ministre have holdt sig temmelig tilbage.

Klein: Ligesaalidt i denne Session som i forrige er jeg nogen Modstander af Grundtanken i det Lovforslag, som her foreligger. Det er min Tro, at det Spørgsmaal, der allerede længe har staaet paa Dagsordenen, om en anden Lønningsmaade for Præsterne, ikke ret længe lader sig afvise eller trænge tilbage. Paa den anden Side forekommer det mig imidlertid aldeles uensynligt, at Sagens Stilling i denne Session er en anden i flere Henseender, end den var i forrige Session. Da Lovforslaget blev forelagt i forrige Session af den ærede Forslagsstiller, troer jeg, at det vistnok neppe var hans eller noget Medlems Mening her i Salen, at der var egentlig Udsigt til, at Sagen skulde faae umiddelbart praktisk Betydning, at Lovforslaget skulde blive gennemført og blive til Lov; men idet der var Stemning for, at Sagen dog maatte blive tagen under nærmere Overveielse, stemte man for dens Fremme og henviste den til nærmere Undersøgelse i et Udvalg. Der var saameget